

KUN-SZT-MÁRTON és VIDÉKE

ELŐFIZETÉSI ÁRA:		
Széles övűre	—————	8 kor.
Pólyára	—————	4 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.		

MEGJELEN VASARNAP REGGEL.

Feloldás szerkesztője
CANADY JÓZSEF.

HIRDETÉSI DIJAK:

Egy hatásból poltárkörnek 20 fillér.
NYILTELER sora 1 kor. Hétfői titókok sora 2 korona
A hirdetési díjak előre huzandók.

Nyílt válasza

a kunszentmártoni önk. tisztozó testület parancsnokságának n. „Közérdek” október hó 9-iki számában foglalt tamadására.

(Parancsnoksági tilos határozata.)

A „Közérdek” október hó 9-iki számában, a közgyűlési tudósításban testületünk rosszkarúti tamadásán van kivéve.

Ugyanis a tudósítás máró gúnnyal írja le, hogy mi mindent nem követeltünk mi a községtől.

Hogy ki írta a közlést — bár tudjuk, de nem akarjuk tudni — az rák nemzve nélléles. Bárki írta legyen is, nélküli a nemes iránti érzéket s mint ilyen, csak szánalomra érdemes.

Azban, hogy a nagyközönség, a községi képviselő testület és előjáróság tájékozva legyen a mi testületünk működéséről, álljanak itt a következők.

1890. év őszén megpendítették Kunszentmártonban az eszmét, hogy önkéntes tisztozó testület alakítottassék.

Az eszmének hamarosan akadtak hívei s a testület 1891. év tavaszán megtartotta alakuló közgyűlést.

Az alakulás után a megválasztott parancsnokság megkezdte működését, megalkotta a lalpsabályait, gyakorlati fesszert hozott, kik a tisztozósság kiképzette, szótlenyit, megválasztotta, kiegészítette, szóval magát a modern tisztozósság vívó-jához képest az eszteljes távvezék ellen közenléthelyezte.

Természetesen ez nem ment minden költség nélküli. Sőt! Nagyon is sokba került.

TÁRCA.

Aki igazán szeret.

— Rajz az életből.

A „Kunszentmárton és Vidéke” szerelmi története.

Hajós Rózi varóeletén öt lakott a Kender-utca 23 szám alatt. Virágos ablakával szemben az első emeleten egy kis hónapos szobának egytellen ablaka. Ebben a hónapos szobában lakott Dobo Sándor, szegény sorszármazású fiatal legény: a ki, midőn este háza jött farságoz munkájából, egyedül élvezetét abban találta, hogy ablakba kikönyöklöve, sport cigarettáinak füstjét karikába fújva szálnokozta a levegőbe. Közé-közé egy-egy tekintettel a földszinti ablakban meg mindig zakatoló varóegépet is figyellel kísérte. A szobásszármazó férfiakozta vána intette, hogy majd beleléledd! a szép Rózi nézésebe, mindig szerényen válaszolta, hogy ő csak a virágokat nézi.

Es abban igaza is volt. Nem is láthatott volna miat a munkálkodo varóeletén ablakába — csak virágot. Virág volt ott minden. A szép muskátli, a nyíló, állatos szegfű, a fakadó fuxia, kaktusz, a pompás árvaeska, a virító hónapos róza, az illatos borsalka, mind-mind annyi egy-egy végletben, szemkikapartoztató tűnnyel együtt, körülövezte a barzavetése kalitkáját a vizig rendezőző függőcesnek.

Oly szép volt a hőféher függőcső ablak, mintha csak egyenesen a földalbolgóság körtebe vezetne.

Es oda is vezetett. Legálább Dobo Sándort oda is vezette. Mert az akara astalos legény addig-addig nézegette a zakatoló kis varóegépet, a nyíló virágokat, míg végre Hajós Rózi csiológó szemének tüzes tekintetét elkabattotta szívet, fejét egyaránt.

Azban a költségeket nem Kunszentmárton közpénztára feltek, hanem a testület vezetőcsenek lelkes farsádozóss következtében társadalmi úton folytát be a szükséges összegek.

Az első főparancsnok hamarosan beleuavan a vezetéssel járó sok kellemetlenségbe, lemondott állásáról.

A főparancsnoki állást három és fél éven keresztül nem töltöttek be s az egész testület vezetőcs Sipoos Kálmán alparancsnok vállaira nehezedett, aki éven hivattát, hogy beestellet betöltötte, az alábbiakból is kitűnik.

Az alakuláskor mindenféle elemek beestelletek a testületbe, akiknek — tekintet a kivételcsenek — csak addig volt kedvük önkéntes tisztozócsnak lenni, míg abból anyagi hasznót húzhatták.

Hála istennek ezek az elemek már kipuzultak testületünköl.

Számtalan sikasztás, a háli jövedelmek elköltése, alapító és pártoló tagsági díjak elköltése került napvilágra, minék következtében lemondott a titkár, több parancsnok stb.

Sipoos Kálmán alparancsnok — ne hogy a testület felszóllék — a saját pénzéből megtértette a mások által elköltött összegeket és azután erős kézzel vezetett tovább a testület anyagi ügycsözését, úgyannyrá, hogy a Kunszentmártoni önk. megvájlott 600 korona évi segélyösszeget négy éven keresztül fel sem vette a közpénztárból.

Kormos Károly főjegyző kérdéseére azt felelte Sipoos, hogy maradjon csak az a pénz a közpénztárban s ha majd ősszegyűllemük, tüzfesekendőt vesznek rajta.

Addig, addig, még egyzár csak azt vette észre, hogy valamenyi virág között legszébbén virít a Hajós Rózi arca.

Egyedül vágya volt, hogy beszélhesen vele. Bár a kapa előtt már többször találkoztak, de utcai módról találkodni, meg sem tartotta illendőség.

Inkább vért türelemmel egy kedvező alkalmat.

Lassan elmúlt a nyár s beközszóított a kedvetlen ősi idő.

Egyzser csak azt vette észre, hogy Hajós Rózi ablakból eltűnt az előzőleg, a csvegő mártadék, el a zakatoló gépceske és el, a mit legelőbb sajnált, a munkálkodo varóeletén. Becsúdták a ridék ablaktáblák és nem volt több mint nérelőzés.

Most bánta már, hogy mért nem hallgatóta a szobásszármazó szavára. Hogy mért is nérelgette folytón azt a zakatoló gépet.

De már késő volt.

Hajós Rózi bógar szemének tüzes tekintete langra lobbantotta szívet — szerrettét, szerrettét kimondhatatlannul — Szerrette azt az ablakvirágot, mely egyzserre, mint ősszel a vándor madár, eltűnt szemel elől — Szerette, imadta Róziét, a szorgalmas varóeletén. Sem ejipte, sem nappála, amióta nem láthatja.

Ha munkátla van, úgy érai, mintha minden szerzám ki akarna fordulni a kezéből.

A gyalu nem fog, a véső eskand, a fursöz fogal kibeszórlanak és meg a faklapáccal — neherbe kármíva — mint máskor a vasulávkózzal — fogal virágs, hogy hazamehessen. De háiba! Ottthon sem a régi már többé. Nem találja helyét, holott már óra számar elkönyöklögetett az ablakba — Nines nyugalma. Úai, hajlja valamit. Sive tómbol — Ha felcsókzik is Álmában Hajós Rózié hája, a miti hőféher függőcsét megül esábitón mosolygó feleje.

Nem túrbétem tovább, gondolá magában.

Azban nem így történt. Az erős kezű Sipoos Kálmánt megélléthes másféle szóllította egy időre s ezen idő alatt rangtársra, a második alparancsnok vette kezébe az ügyek vezetését.

Nem akarunk ezen idők rossz gazdálkodásainak részleteibe becsoközni, csak azt jegyezünk meg, hogy a vizszálító lajtok teljesen jó kerekeit eldobatták és újakat csináltattak helyette; cifra szőnörököt hozattak stb., ami a megtakarított pénzből mintegy 1200 koronát feleszemgett.

Mikor Sipoos Kálmán alparancsnok újból hozzáfogott az ügyek vezetésebe, megdöbbenne látta a rossz gazdálkodást s azt, hogy egy egész párt lakott a testület kebelében arra, hogy a testületet az anyagi tönk szelére juttassák, elhatározza, hogy a már évek óta turesócsőben lévő főparancsnoki állást betöltött és egy pár új parancsnoksági tagot választatni, akik ellensúlyozni bírják az éhes had garadálkodásait.

Ekkor megválasztották Kormos Károly főjegyzőt főparancsnoknak.

Az új főparancsnok azsal kezdte meg működése, hogy a községi által nyújtott évi segélyösszeget 600 koronáról 200 koronára szállította le, azt adva indokul, hogy ami egyebként a testületnek kell, azt a községi fogja fedezni.

Sipoos Kálmán alparancsnok a főparancsnok választással egyidejűleg új parancsnoksági tagokat is választottat, kik hivatuksúlyhoz híven a testületben burjánzó nyom iratásához alaposan hozzáfogtak s egymásután hullott onnan ki a „feregese.”

Hisz megpedd a szivem. Beszélnem kell vele, beszélnem ha csak egy szót is. Mondjon bárki bármit, mondjanak toladónak, szemtelenség, nem törődök vele, a ki igazán szeret, azt nem riasztatja vissza senki és semmi. Csak egy szót halljak piros ajkáról és én boldogan távozok örökre . . .

Délután öt óra. Esetlenül kezd. Dobo Sándor igaztaton jár-ék hónapos szobájában. Indulni is, nem ki. Szíve egyre jobban hajlja, de nem bírja tartani. A szobájában van, Tükör üle áll, igaztaton igaztató szótöcsök a aztán kalajpát vesz, tavozik.

— Isten segits! — Bizonytalan lépéseken halad a főpócszó fele. A lépésabában megáll. Mintha Rózié hangját hallotta volna. Útana kules csúsgasz . . .

Bizaton távozok. Felrehozódik, hogy meg ne lassú . . .

— Most is szerenestelen vagyok — rebegé. Lépések zaja hallatszik . . . A következő pillanaton Rózi egy nyúlnak, illosztályhoz tartozó csinos fiatal embernek karjába káppaszkodva, gyorsan szág és elüvegét elfótt.

— Dobo fője szűdött, a vascsütőbe fogódzott, hogy el ne essen. Alakságából kész rolgas riasztotta föl. Kirohant az utcára, de már késő. Csúsan az elrohgó berkocsnak lámpafényét pillantotta meg a közeli fordulóan . . .

Fólvánszórgott lakásába és sírt, rokogott keserősen a vücsre és megvárta mit rajta az szim. Oh, milyen edes volt neki az az alvás Rózié láta maga elfött, mint egyleten feltett kínosét, becsoközte menyecske fölécséget. Dobo a veglenegézési boldog volt, hogy szíve meg álltamás is fel, felcsókázta, hogy fölécséget juttatott. A nagy kácsára föl és érelt.

Oh mily elszomorító volt az igazváyo. Mert a lejegozete is ellótt. Ásután magához tért.

Kormos Károly főparancsnok - nem ismerve a dolog természetét - azt hitte, hogy ez pusztán személyi gyűlölködés, tisztességéről lemondott.

Ennyiben ismertünk a testület állását, most pedig válasszunk a „Közérdek” támadására.

Kunszentmárton azelőtt mikor még testületünk nem volt megalakította évente 1600—2000 koronáj fizetést ki pusztán azért, hogy a tűzoltó szerek gondozva lettek.

1891. évtől kezdve pedig 1898-ig évente 600 koronát, 1899-től 1903-ig pedig évente 200 koronát adott ki azért, a miért azért olyan rengeteg összeget fizetett. Vagyis tizenhárom év alatt Kunszentmárton fizetett a szerek gondozásáért a tűzoltó testületnek összesen 5800 koronát, míg ha az előbbi módszer szerint kezelte volna, ugy a tizenhárom év alatt éppen 20800 koronát kellett volna fizetnie.

Már most kérdjük a „Közérdek” bőbeszédű cikkéről, hogy vajon szivére tett kezelet mondja meg, hogy melyik volt a drágább mulasztás Kunszentmártonnak: az önkéntes tűzoltó testület, és, avagy a tűzoltóság nélkül állapot?

S mintán ma már nem ott tartunk, ahol azelőtt tizenöt évvel, ha mi feloszlattuk testületünket, ami az ilyen esinyea és rosszindulatú piszkalodások után könnyen bekövetkezhet! akkor a község közeli leveles feszítés tűzoltóságot állítan, legalább is hat embert, ami pedig évente - a személyi fizetést, ruházatot, fűtést és világítást számítva - legalább is 5000 koronába kerül. Hogy ezt igazoljuk, nem is kell messzire menni: itt van a szomszédos Szárvas község, tessék onnan információt kenni!

Azzal támad bennünket a „Közérdek” cikke, hogy alig van egy évben egy-két tüzet s így sokba kerülünk. Kunszentmártonnak.

Vegye tudomásul a tisztelt cikkíró, hogy mi nem azért vagyunk, hogy tüzet csináljunk, hanem azért, hogy a támadt tüzet eloltassuk.

Adjon halat az Istennek Kunszentmárton lakossága azért, hogy eziden alig öt tüzet fordult elő; bár egy se lenne évtizedeken keresztül.

Nedves szemmel megtörténő: azzal seára indult, hogy keserűt enyhítse. De hiába. Egyik het a másik után telt és rózi csak nem tört vissza.

Hiába kerestök, hiába, hit nem halhatott felé. Lásanekent a kereset nélküliség is terherre eszt, lábai is kezdett megdagadni a folytonos szolgálatot. Elhatározta tehát, hogy kiküldjön a szomorú emékk házból és ismét dolgozni kezd.

Éltéada szobaossonnyak száradakat . . .

— Oh Isstenét, Sándor, mi baja?

— Mert akart egyszerre megválni? Megbátvánna valamivel?

Ha tettem volna is, nem lett rossz akaratból. Hosszasa meg. Lassu, ugy szeretem önt, mint akar saját gyermekemet. Ne hagyjon itt bennünket.

— Igaz ugyan, hogy nem bántottak, de megis kiváznom kell. Oh, bár már regent tavoztam volna. Nem fjánna most úgy a valós.

— És mi baja újra olyan nagyon?

— Talán csak nem a varrolyai okozott valamit?

— Hej, hogy sohasem láttam volna.

— Lásna, lassu, egy megmondtam előre. Ugy-e ismettem előre, a nem halgaltot ram.

— Bár halgaltam volna.

— És tudtam. En ismerem a mai lányokat. Most elment, elí világát, meg a csabója szelnek nem eresztí . . . Nem érdemel meg számanat se. Ha jómáda nem volna . . .

— Elég jóasszonyom. Nem akarok még többet hallani.

— Isten adjon meg mindnyájukat. Azzal fogta táskaikat és indult a világba.

Lehorgaszkodt fölvelett a kapuzhoz, midőny egy hosszú rabszó őrzőint és . . .

lepett ábrázlatát, bessest szemekkel, izgadó lépteikkel Rózi ajtajának tartott . . .

— Megfordult és várt. A rongyos női alak

Azaban nem kell messzire visszalemekezi: az elmúlt évben nem kevesebb, mint 59 tüzet fordult elő Kunszentmártonban. Miért nem fitymálta akkor a cikkíró a tűzoltó testületet?

Dr. Bozóky Árpád egy képviselői testületi közgyűlésen azt mondotta, hogy testületünk a községet 200 koronával megkärösiotta, mert provizórt vett a szivattyú gyarástól.

— A szerelmes cikk írása is cikkében ezt újra hangoztatta.

Hát tudja meg a nagyközönség, a képviselő testület, a községi előjáróság stb., hogy ez legből kapott hazugság.

Ennek igazolásául álljon itt a következő levél:

Budapest. 1903. február 20.

Az önkéntes tűzoltó testület

tekintetes

Parancsnokságának

Kunszentmárton.

Tiszteltletteljes hivatkozással ma körülményre, hogy idevasta két évvelétre terjedt meg a közületünk formálto és költségei meglehetősen szolgolt - szám néve mindig igen megtesztelő öszeptekket, - melyet hogy minden igazgatóval a jövőben erősitelni kívánok, csak alkalom van.

Midőn letart tudomásomra jutott, hogy az érdekes testület ez előt szerint, szerény dotatíván fogva szivessen vezet alapító taggal való belepésem, - van szerencsém az jelen soramim bejelentés a egyeztetésem tudatni, hogy ennek feletben tekintetes Egy. T. H. Lajos úr parancsnok úrnak tetszes címére 200 koronát keltetosz koronát pontszám után kütalva megküldeni szerencsém volt.

Midőn ismetetlen, megtestelő becses bizalmukat a jövőre nézve is kikértem és remélem, hogy ezt követően fogvonnak nem fogjak, magamat azért jómódulattal és partfogásukba ajánlva maradtam

hazafai bajtársi üdvözléssel és igaz tisztelettel.

Köhler István

a beosztásos önk. t. el. alapító tagja, a monort (v. k. t. t. tiszteletbeli parancsnok - tisztozasor gyáros stb.)

Ebből válogásan kitűnik, hogy sem a községet nem károsítottuk meg, sem pedig nem „sapoltnak”.

A tüzfendészeti kormányrendelet 17. §-a 3-ik bekezdése szerint az önkéntes tűzoltó testület alapszabályszerű juralcaikból tartja fenn magát.

benyitott rózi szobájába . . . Hirtelen egyik gondolata a másik után lepte meg . . . Talán Rózi kűldte? Talán megdühödtem tőle, hogy morog van, hogy mi történt?

— Az utóhöz ment és kopogott . . . Semmi nem. Ujra zároggett, de válassz nem apellat. Benyit és látnak szemel . . . Rózi alapon karkesze bőve, lészeten forgatta szemét . . . — Rózi, Rózi! Szőltyia, a nem felét.

— Ugye, mit szűnt?

Majd kedvemet visszabemarta a beteg homlokát dörzsögette, a hideg víz jó hatást tett. Rózi fájóalmasan sóhajtott és felnyitá homályos szemét.

— Ki van itt? — Kérdő gyöngöden.

— En vagyok, Rózi, nem ismer?

— Az asztalos legény, az emelőről . . .

— Sándor? Aldja meg az Isten. Oh, milyen jól esik e meg gyónalotis. Mily nagy halivál tartozom önnek, hogy ennyi fáradságot tanusit iránytam, midőn mindenki elhagyott?

— Egy árva szó nem sok, de meg annyira nem melláttam volna táh soha és én megis mindmások eltasztának, megvencnek . . . Itt jómódús zokogásba folytotta szavait . . . Szánalmas képzeteire esett, hogy Rózi stvenvedt látja, és őrt, hogy jómódot azszal, akít végtelenül szeret, a kiért, ötem is kszó volna feloldozni. A keserű és öröm könyveket csak ki szemből.

— Ha mindenki eltasztja is, ha mindenki megveti is, magda Sándor, mit felbátorítva, én boldognak éreztem magammat, ha enyvenek mondatimam.

— Sándor, Sándor, - viszonzá Rózi, a maga jó lelke, a maga igaz, szerető szíve halára kőlevez engem . . .

A történetek után feleslőtendőre Rózi utárr elő lepett azért az emberrel, a ki őt igazan szeretö . . .

At alapszabályok 13. §-a értelmében

testületünk jövedelmét képezi:

a) az alapító és pártoló tagok járuléka;

b) Kunszentmárton képviselői testülete által megszavazott évi segély;

c) adományok és hagyományok;

d) jutalmak és gyűjtés által szerzett pénzoszegek;

e) netaláni egyebb bevételek.

Most már lássuk, hogy a „Közérdek” és annak szerkesztője mennyire szíven horolja a közérdek testületünkkel szemben.

Ezelőtt két évvel egy tanulemlatásunkra meghívott dr. Baghy Béla orsz. képviselőnk.

A képviselő úr egy elég hangú levélben megkösözöve meghívásunkat, nehé munkánkban odaadó működéséért bízta bennünket, testületünk részére 50 koronát küldött.

A „Közérdek” szerkesztője gyalázatos módon letámadta dr. Baghy Béla urat ezen tényre, a minék az lett a következménye, hogy a képviselő úr többet nem emlekezett meg testületünköt, tehát a „Közérdek” testületünk iránti jóindulattól kifolyólag a köz esleett egy számottevő jövedelemről.

Köhler István szivattyú gyáros 200 korona befizetésével a mult év február havában belepett testületünkbe alapító tagnak.

Dr. Bozóky Árpád a képviselői testület előtt, a „Közérdek” pedig a nagyközönség előtt a testületnek vezetőiségét: ragalmakkal illetve, csúfult letámadott bennünket.

Miert? Hát nekünk a helyigymiszter által jóváhagyott alapszabályaink keretén belül a testület élet fejlesztésén munkálunk nem szabad? Ha azt tesszük, bünt követtünk el, a miért pelengérré állítanak bennünket?

Hat nem elég volt, hogy tizennégy év alatt, a mellett, hogy Kunszentmárton tűzbiztonsága felett örökdiótk, egészségünk és testi épségünköt veszélyeztettük, tíz éven át minden egyes működő tag a saját pénzén vásárolt egyenruhát nyújtta és égette el?

Nem vártuk érte egyebet, mint polgártársaink elismerését.

S mit kapunk érte? Rút haláltanságot, cudar rágalmat.

S mindet azért, mert a testületből kikűszöbölték azokat az elemeket, kik mindég a testület vagyonának elherdálásán dolgoztak a mellett a testület kebelében pártpolitikaú kívántak megionostani.

Midőn mindezeket a „Közérdek” támadásaira a nagyközönség, a képviselő testület és községi előjáróság tudomásra hozták, kijelentték, hogy mindenmódú támadást és aljas rágalmat, mit testületünk ellen bálórannak intéztek, visszutasítunk.

Kunszentmárton, 1904. október hó 29-én tartott parancsnoksági ülésből.

Az önk. tűzoltó testület parancsnoksága.

Kilatások.

Kedvülett vette az órái munka. A föld kelyét már felszántotta az szkevas s fekete harasák közé már elvetette a kinestermő magot a munkas keze. Hosszu szárazmagtan kiasszt nyar után gyönyörű ósz örvendetté a garda embe s vele együtt a munkas emberek ezreit.

A vén asszonyok nyarának szüli, aranyos derjü embe, el a legmagas fölözt. Az školnyál fenyes fonala úgy ringaszták a levegőben, mint ha az uralelt reményesség aranyiszint szála volna, amely odafúv bennünket a föld ígerteiz.

Szép, mosolygó, szüli ósz ez. A hulló falevelek közt táncukodva játszik bujdosni az enybe nap sugar, amely csökököt liat a bőke

almokra, az emberi lélek csöndes álmaira. Mennyi feszék nyilatkozik meg a természet hatáskörében. Ez a nagy-szerű halál olyan, hogy újra élünk tőle, mint ha ez halál volna, csak észre ne szüneteljen; az erő nem hervad el, csak pihen, hogy aztán újra kitörjön es az élet mindig becsúszik. A szunyóidókor ott forrnak a föld mélyében, amerre könyv, aranyfolyók, leplet borították a leszárgat félévek.

Mily megragadó érzés az, amit a természet erőinek nekünk megnyilatkozása ott az emberi lélekbe. Sokak szenvedtünk, sok keservünk, csalódásunk volt, a nagy leperesítő hegymeghatározásoknak és lefektetéseknek, kegyetbeszéseknek. Lélekké állunk megfűtött földünk előtt, amelyre nem hullt az adás harmata, a mindentől élet szent vége. Én is a természet biztatónál sok hoznak. Nem hagyott el, csak megpróbált bennünket, talán csak hogy erőlet kitámasztson, amelyet új életet hirdető megnyilatkozása most, eső idején, amikor lezavard a taj és lehull az erdő kórénája, kivirágzatja összes reményeinket.

Szeg, szép es az óra. A költői lélek megadja a hangulatot az órái nagyfeszültségében. Míg a természet új jövevények, mutatja magát az emberekhez, addig az emberek zűrzavara harcra jár örvénybe merülnek. Közéletünk berkei újra haremözve változnak. A nemzet forradalmi rökölget a harci harcokra és feyvereteket követő új élet megkezdésére.

Nagy bajuk az nekünk, hogy így van. Egy hosszú, adalastalan harc sorvasztó társulól, amelyben elhamvadnak az ország gazdasági erői, amelyben a közéleti erkölcs annyira bántalmán szenvedett, amely a maguk botrányával annál aggodalmasabbra eszt szorult a nemzet, alig hogy megmenekültünk. A lefolyt küzdelmet szeretnék alomnak tekinteni es me torva arcvál gyonyos német szemünkbe az új válság. Hat eszakugyan harc-orajr kell a magyarnak, hogy vidálgon élete? Ő, világot sem akarjuk lekészíteni. Erteket által lecsúszni a kezűl az erőtlenyeket, amiket nemzetéleti szempontokból az elmúlt harc hozott az országnak. Csak hogy kerüljék: zokkai az oráni anyagi es erkölcsi veszteségekkel szemben, amiket e harcban ez a sokat hiányoltak, sok megpróbáltatás, es az erőtlen nemzet szenvedett, ellenértékek voltak azok?

E helyütt mi nem politizálunk. Nem is politika az, amit írunk, hanem magy társadalmi életérzés. A mi léteink, boldogulásunk szoros, szoros kapcsolatban van a külső világgal es a miközösével. Hiba, úgy van, hogy a legközelebb es legjelentekesebb politikus is nagyobb irányította ez ország fejlődésének, mint a leg-hatalmasabb gyáros, aki milliónyi tokeket forgat a nemzet közvagyakból. Amaz, a kis politikus belgyöt rakhat az ország haladás nagykonceptiójára es nagy feladatokká birkóz munkás emberek kezére. A politikai harcok pedig minden időben megakasztják a természeti gazdasági munkát, amely alapja, talpköve az erők, fejlődés-képes államotunk.

Fétre azaz a harccal! A magyarság, szélesben perspektívájú es messze jövőbe néző boldogság vegyen erőt a politika harcoközöségén. Az elismegés talorok a maguk kikészítendő konfliktusk tárgy vonatkozásában keresztközöségben érintkező pontokká, talán meg lehet becs közéletet teremteni, hiszen lehetetlenség nincs a világon es jó példa ra az elmúlt harc mamoros es fölételek előluga, amikor a nemzet érdekeit ellentalantalan erője barati kézzörtetésre forrasztotta a feyvereteket.

A természet ma beéret paransol a maga nagy, szent es reményteljes bekejevel; fogadjuk meg szívt!

HETI HIREK.

Kunszentmárton, 1904. november 6

Iskolánk túlszűfoltása. A törvény előírja, hogy minden gyermek 6 éves korától 12 éves koráig, mindenképp, 12-ol 14 éves korára ismételt iskola köteles. A törvény mindenkire egyformán esol es az igazgató tanúsít csak kötelezességet teljesíti, a mikor megkötöttetés végett bejelenteli azon szülőket, kik gyermekeiket az iskolatartás alól elvonják. Ha ezt nem tenné, súlyos feyvelmi vétséget követne el. Hogy a mi igazgató tanítónk nem követi el ezt a feyvelmi

vétséget, bizonyítja az a körülmény, hogy a jelenlegi tantermek nem képezek a jelenlegiekkel befogadani. Az első leányosztályban 140 növendék, az első fiú osztályban pedig 130 növendék van beírva. — Tehát bekövetkezett az a körülmény, hogy legalább két új tanterem készítené es két új tanítói állás szervezendő. — Az adózó polgároknak es csak annyiban érdekek, hogy ha átadatik volna talay az államnak az iskolákat, úgy most az állam gondoskodna az átvetett iskolai kiadások mellett a két új tanteremről es a két tanítói állás szervezéséről, míg most a pótdó terhére fogják azt eszközölni. Megköszönhetik az adózókat ezt a tényt, hogy most a pótdó emelkodik fog dr. Bozoky Árpádnak, aki böcs ügyvédi okoskodásával megakasztotta az iskolák államosítást. — Ebből a szomorú tanügyi tényállásból két dolgot nem hagyhatunk szó nélkül. Ugyanis T ó t h Mátyas főbíró azon az iskolaszéki ülésen, a melyen az iskolák túlszűfoltása be lett jelezve, esőt-havat ígért, csak né vegyek ezt a körülményt jogkönyvébe, mert ugymond: „a tanfelügyelő azonnal intézkedik es akkor nekünk gyűlik meg a bajunk”. Erre csak az a megjegyzésünk, hogy ami törvény, az törvény es azt tiszteletben kell tartani. — A második megjegyzésünk az, hogy a mikor az igazgató tanító megbűntetés végett a mulasztást előkövető szülőket névsorát bemutatta, a főbíró a „fizetés utasítást” nem akarta aláírni, azt mondván, hogy az ő népszerűsége fogja rontani. — Kedves főbíró úr! Ne keserüljünk! Önnek népszerűsége úgy sincs a Önt nem is fogják a legközelebbi választáson megválasztani, mert Ön a főbírói szék betöltésére — újaságirol es költői ambíciójaival fogva — keptelen.

Adófelzeti kezdemény. A 100 koronán alól adófizetésnek névze a pénzügyminiszter megengedte, hogy ez évi adóhatalmeikat a jövő évi augusztus hó 1-ig fidehetik ki, ha ezért az illetékes kir. pénzügyigazgatóhozghoz folyamodnak.

Megszüntetett hajójárat. A Magyar Folyam- es Tengerhajózási részvénytársaság igazgatósága közhírte teszi, hogy a tiszai menőrendszerű hajójáratokat Csongrád es Szolnok, valamint Csongrád es Szezeg között a folyó évelés a következő módon fogja megszüntetni: Utolsó fel es lemenet Csongrád es Szezeg között fi. évi november 9-én. Utolsó felmenet Csongrádról Szolnokra fi. évi november hó 10-én, hogy az ezen napokon Szolnokról Csongrádra esedekes lefelo menet elmarad. A fentelieült vonalon felso államok személy es áruforgalma tehát az említett napokon megszűnik, a tömeg-áruforgalmat azonban ezen intézkedés nem érinti.

Rendelet az illetőségről. Sándor János belügyminiszteri alattitárk körrendeletet intézett vármegyénk törvényhatóságához, amelynek az illetőségi kérdés tárgyalásánál irányadóul kell szerepelni. A rendelet intézkedések között kiváló fontossággal bíró intézkedés több is van melynek végrehajtása az illetőségi ügyek helybontható egyszerűbbé teszi, mint ez a múltban volt. Így az is amely rendeli, hogy az illetőségi kérdések tárgyalásai az eljárás kezdeményező törvényhatóság által minden irányban egyszerűsítandó meg. Ha okiratok nem allanak a felek rendelkezésére, azoknak lehetőleg egyszerűre való beszerzése iránt hivatalból kell intézkedni. Ha valamely szűletes vagy halálest annak-idején anyakönyvezetlen maradt, annak utólagos anyakönyvezése iránt szintén hivatalból kell intézkedni. Figyelmezteti a körrendelet a törvényhatóságot, hogy az illetőségi ügyekben mindenütt a képviselőtestület határoz. Oly illetőségi ügyekben, melyek két vagy több törvényhatóság között válnak ketessé, az alispán, illetőleg a képviselőtestület nemcsak határozhat, hanem köteles is határozni, s hogy az illetőséget megtárogat alispán, illetőleg a tanácsi határozatok után válik szükségessé a miniszter döntése.

A gabonákrak hanyatlása. Az után es étlék fellendülés után, mely a gabonaföldesek arának körül volt tapasztalható, nagy viaszhatás állott be es főleg a buzsaárk majdnem apról napra hanyatlaniak. Ennek a hanyatlásnak az az oka, hogy a buzakészletek sol-zal nagyobbak, mint a minőre az idei aratok után számítottak.

Kivonat az állami anyakönyvből. Október 29-ától november 4-ig. Születtek: Kovács Mária, B. Högödü Marton, Kiss Márton, Hegedűs József, Hopacsi Márton, Komár Florian, Sallák Kaldán. — Házasságok kötöttek: Csernus Mátyas es Balla Julianna. — Elhaltak: Ignác Tóth Julianna 2 éves, Barta József Zsidó Ester 74 éves, Kuruc Rozália 2 éves, Katona Mária 29 éves.

Művészet.

Alkalmunk volt Kossuth Lajos nagy hazánkfiának egy fődomborművő mellképét megtekinteni.

A domborművet Albert Andor jeles szobrászunk mintázta.

Albert Andor szobrászművészei úgy a főváros, mint a vidék előkelőeségei az utóbbi időben sürön foglalkoznak, mert a tárlatokon feltűnt a fiatal művészek egészséges gondolatokkal es változatokkal tettelt alkotása.

Legelőször Kossuth Lajos domborművével tűnt fel.

Majd megalkotta a vallásos ihletet visszatűkrözó szent Annát es szent Erzsébetet.

Utána megcsinálta a pozsonyi Petőfi szobor pályamunkáját, mely általános feltűnést keltett s most a párisi tárlaton keltett szenzációt „Vágy” című remek munkája.

Hogy Kossuth Lajos domborművéhez az egyletek es magánosok könnyebben hozzáfuthassanak, a már pályája kezdetén jeles művész átada munkáját a magyar domborművetk iparvállalatának, a hol a jeles munká 90 koronáért lehet részlet-fizetésre bárkinek megvásárolni.

A Kossuth domborművetk idői szerint Kunszentmártonban meg lehet tekinteni M a s á t h J ó z s e f kereskedelmi ügy-nöknel, ki a domborművekre megrende-léseket is elfogad.

Ajánljuk Kunszentmárton közönségének figyelmébe ezt a domborművet, mely a hazafias kegyelet mellett gyönyörű szabadszít is képez.

Szerkesztői üzenetek.

(Köziratokat a szerkesztőség nem ad vissza, névtelen levelekre nem válaszol)

S. I. urnak Pécsen. Azt hitük, hogy vagy meghalt, vagy az Ocséuton túla vándorolt, hogy oly hosszú időn keresztül nem vol szerencsénk. Az etvedvi lapellányokat már elküldöttük. Üdvözlét!

Fgy. T. D. urnak Szezeg. Kérését, hogy beküldés. „Az arva leány” című költeményéről írjunk kritikát — érthető okból — nem teljesíthetjük. Miatan a „Körerdeek” már írta is róla kritikát a miután a „Körerdeek” szerkesztője az ön mostoha apja, é legjobban tudja, hogy miért ír ön olyan kritikát, tessék a „Körerdeek” szerkesztőjét kérdőre vonni.

Egy jó családból való fiú nyomdászatanulónak felvétetik özv. Csanády Józsefné könyvnyomdájában.

Köhögés, rekedtség és harut ellen nincs jobb a
RETHY-féle
pemetefü cukorkánál!

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és
határozottan RETHY-felét kérjünk mivel
sok hasonlatos utánzata van.

Egy doboz ára 60 fillér.
Csak RETHY-felét fogadjunk el!

VILÁGHIRŰ!

a „REKORD” festészeti műintézet
a kiválóan sikerült
életnagyságu arcképeiről, melyeket elismert
művészek által készített. Számos kir. köz-
jegyző által hiteltelített elismerőleveli
a világ minden tájáról. * * *

Elsőrangú képek árai:

Olaj, aquarell- és pastelfestésben fénykép után
48-62. cm. nagyságon Ára — — 20 korona.

Legtöbbre kivitelül Blom-, Platin- és Kretarajz
Ára — — — — — 5 korona.

Részletes arcképek bérmentve.

Egy életnagyságu képet készítenk minden-
kinek teljesen ingyen, ha részinkre 3
rendelést szerez és azokat egyenkint vagy
o o o egyszerre beküldi. o o o

„REKORD” festészeti műintézet

Budapest, VII., Rottebilller-utca 16.

SZŐLŐLUGAST

Ültessünk minden ház mellé s
kertjünkben föld- és homoktalajon.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas,
(bár mind kuszó természetű) mert nagyobb-
része ha megnő is, termést nem hoz, ezért
sokan nem értek eredményt eddig. Hol igazán
alkalmas fajtákat ültettek, azok bőven el-
látják házaikat az egész szőlőérés idején a leg-
kiválóbb muskataly és más edes szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mindenütt megtermes s
nincsen oly ház, melynek fala mellett a leg-
csekélyebb gondozással felnevelhető nem vol-
na, ezenkívül más épületeknek, kerteknek,
kertészeknek stb. a legnekedőbb díszé, amel-
lett, hogy legkevesebb helyet is elfoglalna az
egy-ébre használható rétegekből. Ez a technu-
ladatosabb gyümölcs, mert minden évben ter-
m.

A fajok ismertetésére vonatkozó, színes
fénynyomata katalógus bárkinek ingyen és
bérmentve küldetik meg, aki címzett egy le-
velelapon tudatja.

Cím:

Érmelelték első szőlőültetvény telep Nagy-Kágya, n. p.
Székelyhid.

„Vadgyej: „Horgony”.

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy rugalmas bizonyított háziáru, mely már
több mint 35 év óta leggyakrabban alkalmazott
szertek között van. Kétségbeesett órákban az
meghűlésnek bármilyen okán használva.
Féregtelenítő. — Bárány hasmenésének
már bevált eszköze. Orvosiul legyőzi és csak
olyan óvatosan fogadjunk el, a mely a „Horgony”
vadvagyjei és a Richter gyógyszereszet olajos
dobozba van csomagolva. Ára üvegekben
80 fillér, 1 kor 40 f. és 2 korona és üvegekben
minden gyógyszereszetben kapható. — Értelme:
Török József gyógyszerésztől, Budapest.

Richter gyógyszereszet
és „Árany orvosiáruháza”, Prágában,
Elsőhatár 1. sz. Madárszaj széküdvé.

Két darab használt e jó kar-
ban lévő botlajtó, vasredőnyvel
felszerelve intányos áron eladó.
Hol? Megmondja a kiadóhivatal.

BRÁZAY-FÉLE SÓSORSZESZ

Ha hamarosan szabadulni akarunk a fő-
fájás kellemetlen zarándától, dörzsöljük be
arcunkat, homlokunkat, valamint fejünket
is Brázay-féle sósorszeszszel. Né-
hány perc múlva már rendkívül üdítő
hatást érzünk.

HIRDETÉSEKET

intányos árak mellett telvesz a kiadóhivatal.

Óh Jaj!

Megfojt ez az
átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás
ellen gyors és biztos hatásúak

Egger mellpszittillái,
az etvagyat nem ronitják és
kítőnő iznek.

Doboz 1 korona és 2 korona.
Próbadohoz 50 fillér.
Fő és széküdvési raktár:

„NÁDOR”
GYÓGYSZERTÁR
Budapest, VI. Váci-körút 17.

Éljen!

Egger mellpszittilla csakha-
mar megfojgyott.

Kapható Kunszentmártonban: Lukács Andor és Netzsák Rezső gyógyszerésztárlaban.